

[Bjørn Elmquist]

tid har der været ikke mindst en meget udførlig presseomtale af læger, der er parate. Vi har ligefrem set billeder af lægehold, der står stillet op parate til at marchere ind på banen. Nogle står næsten med apparaterne ved siden af sig, parate til at kaste sig over det transplantationsmateriale, som en ændring af dødsriteriet i Danmark skulle betyde. Jeg er ked af, at debatten – hvis det er tilfældet – har fået en sådan drejning, og jeg håber, at debatten i dag her i Folketinget kan tjene til at bortvejre enhver mistanke om, at det er det, der er argumentet for, at vi skulle gennemføre hjernedødsriteriet i Danmark. Det er ikke rigtigt. Hermed være ikke taget stilling til, om vi kan gå ind for transplantationer af disse livsvigtige organer; det bliver en anden diskussion, som vi må ind på bagefter. Hovedargumentet er de overordnede, principielle ønsker om et værdigt menneskeliv og en værdig menneskedød.

For en lang række af medlemmerne i min folketingsgruppe gælder, at der er adskillige spørgsmål, man ønsker nærmere afklaret i forbindelse med lovforslaget og det kriterium, hjernedødsriteriet, som bliver foreslået dermed. Der er nogle, der mener, at dette ikke er en sag, der haster, og der var én, som sagde: jeg har 100 spørgsmål, jeg skal have afklaret, før jeg kan tage endelig stilling: ja eller nej.

For så vidt angår samtykket til obduktion er der også delte meninger i vor gruppe. Nogle tilslutter sig de her foreslåede regler, dvs. en opstramning af kravene til samtykke eller i hvert fald, at der ikke bliver givet klart afslag fra de nærmeste pårørende ved obduktion i almindelighed. Andre har nævnt tvivl med hensyn til konsekvenserne af en regel som den foreslåede. Risikerer man, at det obduktionsmateriale, som man hidtil har haft til rådighed og haft stor brug for både af hensyn til lægevidenskaben og af hensyn til en afprøvning af diagnoser, som er stillet, reduceres væsentligt? Det er nogle af de ting, som jeg er sikker på at vi undervejs i udvalgsarbejdet vil interessere os nærmere for. Vi ønsker en vurdering dels fra den danske lægevidenskab, dels fra andre lande, hvor man har bevæget sig fra de regler, vi har i øjeblikket i Danmark, over til de regler, som nu foreslås. Hvordan er erfaringerne? Jeg har indtryk af, at de allerede nu kan fastslås at være delte, og jeg vil godt, om ministeren,

selvfølgelig uden at vi skal gå i detaljer med det allerede nu, kan antyde, hvordan erfaringerne har været i andre lande, og om der foreligger tilkendegivelser fra den danske lægevidenskab.

For så vidt angår transplantationerne, den dag de måtte komme på tale, er vi helt med på det utvetydige krav – som det er foreslået i loven – om, at der skal foreligge et udtrykkeligt samtykke fra de nærmeste pårørende eller fra den person, som der skal transplanteres fra. Og jeg vil her tilføje og understrege – for det er et meget vigtigt punkt – at spørgsmålet om livstestamenter nok vil tiltrække sig stadig større opmærksomhed.

Det er i hvert fald et ønske, som er udtrykt i min gruppe, og som jeg fuldt ud deler, at flere og flere af os, mens vi er i live, mens vi er ved, hvad man kan kalde vore fulde fem, og hvor vi måske har – det kan vi jo aldrig vide – døden på en vis afstand, prøver på at tage velovervejet stilling til måske spørgsmålet om obduktion, men først og fremmest spørgsmålet om transplantationer, sådan at flere og flere af os i tide, i live, får udtrykt i en form, hvor der ikke kan rejses tvivl om, hvad der har været éns budskab – det være sig i vidners nærvær eller i skriftlig form, det sidste er vel at foretrække – vore ønsker om, hvad der må ske med vor krop efter døden. Det vil også hindre, at en række penible spørgsmål, som det vil være kolossalt svært for de pårørende at tage stilling til umiddelbart efter, at døden er indtrådt, opstår.

Jeg tror, at dermed har man også sikret sig, at flere og flere mennesker interesserer sig for denne debat og prøver på at tage stilling til dette spørgsmål, som ingen af os kan skyde fra sig.

Margrete Auken (SF):

Selv om jeg har adskilligt at gøre vrøvl over i forslaget, vil jeg gerne først takke ministeren for det. Det har været noget så usædvanligt som spændende at læse. Det kommer også så meget rundt om problemerne, at man får sat skub i sine egne tanker og spørgsmål uden at behøve at være vældig indlæst i problematikken. Så når det nu vælter frem med spørgsmål og synsvinkler, der går på tværs, bør ministeren tage det som en